

VANHEMMUUDEN HAASTEET

Kyösti Florin

Matt. 18:1-4. Sillä hetkellä opetuslapset tulivat Jeesuksen tykö ja sanoivat: ”Kuka on suurin taivasten valtakunnassa?” Niin hän kutsui tykönsä lapsen, asetti sen heidän keskellensä ja sanoi: ”Totisesti minä sanon teille: ellette käänny ja tule lasten kaltaisiksi, ette pääse taivasten valtakuntaan. Sentähden, joka nöyrtyy tämän lapsen kaltaiseksi, se on suurin taivasten valtakunnassa.

Luuk. 18:16. Mutta Jeesus kutsui lapset tykönsä ja sanoi: ”Sallikaa lasten tulla minun tyköni älkääkään estäkö heitä, sillä senkaltaisten on Jumalan valtakunta.

AVOIMIA TYÖPAIKKOJA!

Otetaan henkilöitä kasvattamaan lapsia

**Ei vaadita aikaisempaa kokemusta.
Hakijoiden tulee työskennellä 24 tuntia
vuorokaudessa, 7 päivää viikossa ja tarjota
ruoka, asunto, vaatetus ja valvonta.
Koulutusta työhön ei tarjota eikä palkkaa.
Hakijoiden on maksettava kaikki kulut
seuraavan 18 vuoden aikana.**

**Yksinhuoltajien on
varauduttava
kaksinkertaiseen
työmäärään.**

**SILLOIN KUN MINÄ OLIN NUORI, RANGAISTUS
OLI KOIVUN OKSAN HAKEMINEN ITSE JA PIISKAA..**

**NYKYÄÄN USKALTAAN JUURI JA JUURI
RAJOITTAA LAPSEN PÄIVÄN NETIN KÄYTTÖÄ**

Kasvatus yksi tärkein elämäntehtävä.

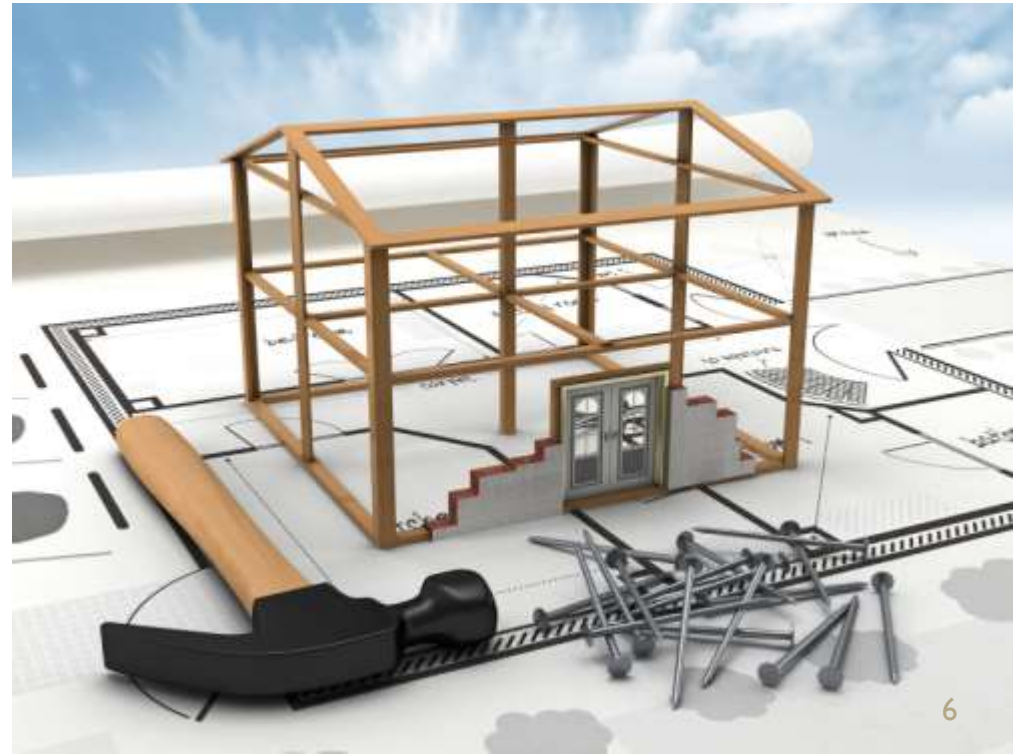
Kasvatus varustaa lapsen elämää varten.
(tulevia aikuisia)

Kasvatustehtävä on mitoitettu sopivaksi

Lapsuus on tärkein vaihe ihmisen koko elämän kannalta.

(voimavara tai taakka)

Oma historia ja lapsuudenkodin
kasvatusperiaatteet ja mallit?

Kasvatusvastuu lapsistamme kasvattaa
meistä viimeistään aikuisia

Hyvät kirjat avuksi!

Lapsen koti - vanhempien keskinäiset välit

VANHEMMUUDEN ROOLIKARTTA

Vanhemmuuden viisi keskeistä osa-aluetta

Elämän
opettaja

Ihmissuhde-
osaaja

Lapsen tarpeet eri
kehitysvaiheissa

Rakkauden
antaja

Rajojen
asettaja

Huoltaja

Rakkauden antaja

- itseään rakastava
- hellyyden antaja
- lohduttaja
- myötäeläjä
- suojelija
- hyväksyjä
- hyvän huomaaja
- (tunnepankki)

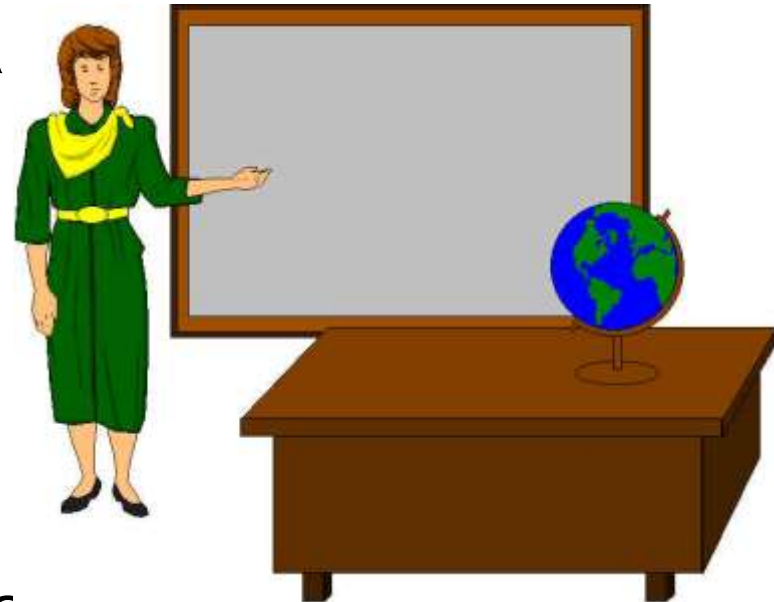
Huoltaja

- ruoan antaja
- vaatettaja
- virikkeiden antaja
- levon turvaaja (unen tarve)
- rahan käyttäjä
- puhtaudesta huolehtija
- ympäristöstä huolehtija
- sairaudenhoitaja
- ulkoiluttaja

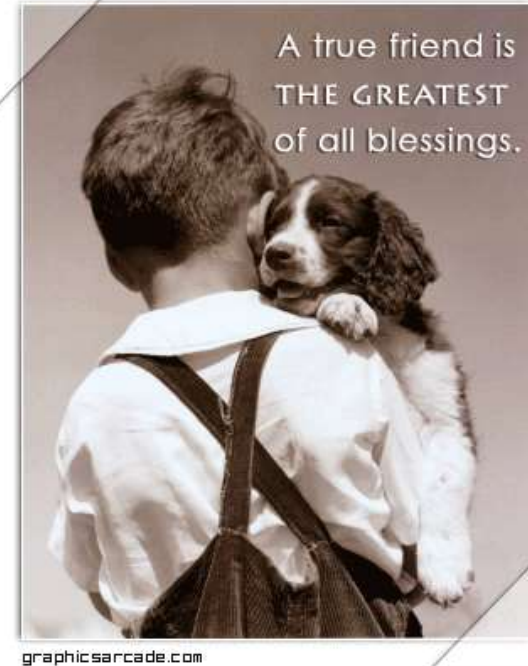
Elämän opettaja

- arkielämän taitojen opettaja
- oikean ja väärän opettaja
- mallin antaja
- arvojen välittäjä
- tapojen opettaja
- perinteiden vaalija
- sosiaalisten taitojen opettaja
- kauneuden arvostaja

Ihmissuhdeosaaja

- keskustelija
- kuuntelija
- ristiriidoissa auttaja
- kannustaja
- tunteiden hyväksyjä
- anteeksiantaja/-pyytäjä
- itsenäisyyden tukija
- tasapuolisuuden toteuttaja perheen ja lapsen ihmissuhteiden vaalija

Rajojen asettaja

- fyysisen koskemattomuuden takaaja
- turvallisuuden luoja
- sääntöjen ja sopimusten noudattaja ja valvoja
- ei-sanoja
- vuorokausirytmistä huolehtija
- omien rajojensa asettaja

Kun lapselta kysytään ja hänen annetaan päättää. Tähän hänellä on liian vähän elämäkokemusta. (stressi)

3 aluetta rajojen asettamisessa:

1. KYLLÄ ALUE

- Lapsen velvollisuudet (koulu, läksyt, kotityöt)

2. SALLITTU ALUE

- Mahdollisuus neuvotella

3. EI ALUE

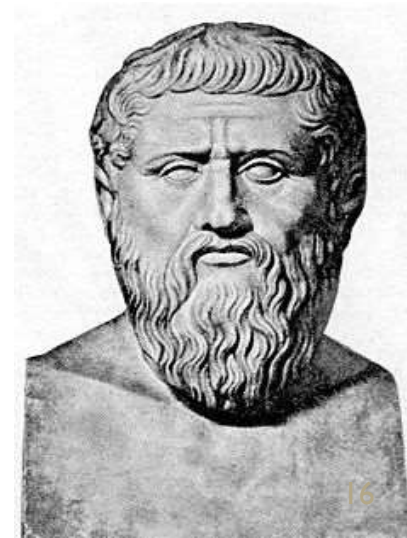
- Ei neuvottelua

On asioita, joissa voidaan neuvotella ja löytää kompromisseja, mutta on asioita, joissa aikuinen määrittelee rajat. Mitä pienempi lapsi, sitä harvemmin rajoja etsitään neuvottelemalla.

RAJAT – SUOJA

”Alku on minkä hyvänsä työn tärkein vaihe, etenkin jos kyseessä on uusi ja herkkä asia; sillä luonne on silloin vasta muovautumassa ja haluttu vaikutus tulee silloin helpommin vastaanotetuksi kuin myöhemmällä iällä. Sallimmeko me siis silloin huolettomasti lastemme kuulla joutavanpäiväisiä tarinoita keneltä hyvänsä ja siten saada mieleensä ajatuksia kuin ne mietteet, joita me toivoisimme heillä olevan” (*Platon 427 – 347 eKr*)

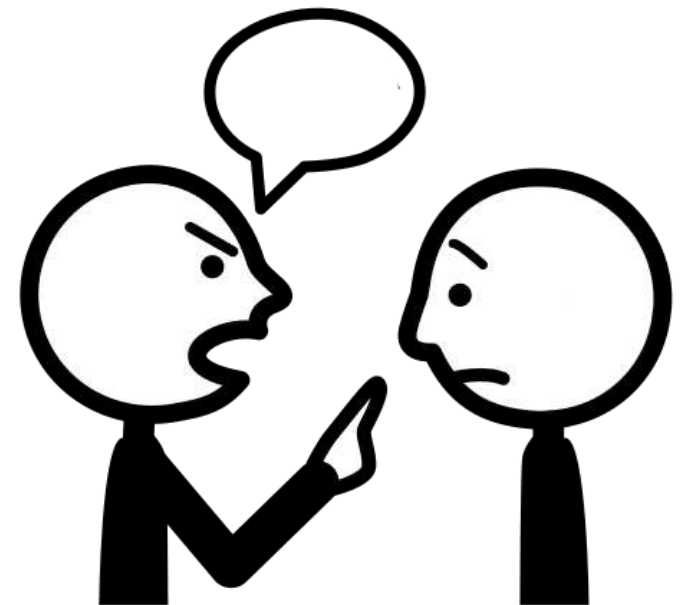

Kun lapsi ei tottele

- Lähdetään itsestä liikkeelle, kun halutaan vaikuttaa lapsen ongelmakäyttäytymiseen.
- Huomion tarve, paha olo, jota purkaa ulos ilkeytenä ja tottelemattomuutena.
- *Lapset eivät aina osaa ilmaista itseään sanallisesti. He puhuvat käytöksensä kautta.*
- Hoitamaton yhteys etäännyttää lapsen
- Ensimmäinen ”kurinpalautuskeino” on lapsen ja vanhemman välisen kontaktin vahvistaminen

Eri mieltä olevat vanhemmat
sekoittavat lapsen mielen.
Joskus on tärkeämpää olla
yhtä mieltä kuin olla oikeassa.

Lasta ei vahingoita yksittäiset kasvatusvirheet, vaan jatkuva virheellinen perussuhtautumistapa – jos lapsi tuntee, ettei hänestä välitetä, ettei häntä hyväksytä tai ettei häneen luoteta. Tämä nakertaa lapsen elinvoimaa.

Vanhempien pettymys

- Pettymys lapseen ja omat unelmat.
- Vanhemmuus – tutustuminen itseen
- Emme olekaan niin kärsivällisiä, jaksavia ja lasta yli kaiken rakastavia.
- Emme aina löydäkään itsestämme lämpimiä tunteita, eikä uhrautuvaa rakkautta.
- Omaan itseeseen pettyminen tuo joskus epätoivoa ja syyllisyyttä.

LAPSEN SEITSEMÄN TARVETTA

(John M. Drescher)

1. TARVE TULLA HUOMIOON OTETUKSI

Lasten täytyy saada tuntea, että hekin ovat tärkeitä

Jeesus ja lapset – kuka on suurin?

Katse, kosketus ja sanat

2. TURVALLISUUDEN TARVE

Vanhemmat eivät voi antaa lapselleen turvallisuuden tunnetta ympäröimällä hänet kaikenlaisella tavalla vaan antamalla hänelle runsaasti rakkautta.

Liian suojelevat tai sallivat vanhemmat tuovat lastensa elämään epävarmuutta.

3. TARVE TULLA HYVÄKSYTYKSI

Jatkuva arvostelu – oppii tuomitsemaan

Vihamielinen ympäristö – oppii taistelemaan

Tehdään naurunalaiseksi – oppii ujoksi

Pannaan häpeämään – oppii tuntemaan itsensä syylliseksi

Kun lasta ymmärretään – oppii kärsivällisyyttä

Kun lasta rohkaistaan – oppii luottamaan itseensä ja muihin

4. TARVE RAKASTAA JA OLLA RAKASTETTU

Rakkaus on opittu asia.
Me opimme rakastamaan
kun meitä rakastetaan.

Lapset, joita ei rakasteta
voivat kuolla tai voi kehittyä
henkisiä ongelmia.

(Toisen Maailmansodan lapsikokeet)

5. TARVE SAADA KIITOSTA

"Kaksi kuukautta saatan elää
minulle lausutun hyvän
kohteliaisuuden varassa"
(Mark Twain)

"Aito kiitos ei jätä kylmäksi ketään,
oli hän suuri tai vähäinen. Meillä
on kaksi tarvetta tässä mielessä:
Tarve saada kiitosta ja tarve
oppia, kuinka kiittää"
(Fulton Oursler)

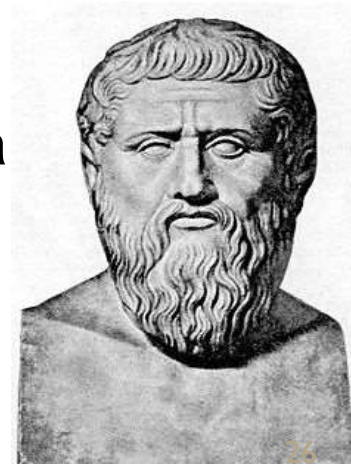

6. KURIN TARVE

Isät, älkää kiihoittako lapsianne vihaan, vaan kasvattakaa heitä... (*Ef 6:1-4*)

Isät, älkää moittiko lapsianne etteivät he kävisi aroiksi (*Kol 3: 21*)

"Alku on minkä hyvänsä työn tärkein vaihe, etenkin jos kyseessä on uusi ja herkkä asia; sillä luonne on silloin vasta muovautumassa ja haluttu vaikutus tulee silloin helpommin vastaanotetuksi kuin myöhemmällä iällä. Sallimmeko me siis silloin huolettomasti lastemme kuulla joutavanpäiväisiä tarinoita keneltä hyvänsä ja siten saada mieleensä ajatuksia kuin ne mietteet, joita me toivoisimme heillä olevan" (*Platon 427 – 347 eKr*)

6. KURIN TARVE

Lapsi, jolla on rajaton vapaus, tulee pelokkaaksi; hän aavistelee, ettei häntä rakasteta. (Leonard Gross)

Bruno Bettelheim: *lämmön, kiintymyksen ja rakkauden tunteiden täytyy vanhemmilla olla tiedon, ymmärryksen ja itsehillinnän hallitsemia.*

Sana kuri on englanniksi discipline, johdannainen latinasta ja merkitsee – oppilasta, ohjattavaa, neuvottavaa ja opetettavaa.

Kuriin liittyy luonteen muovaaminen kannustamalla käyttäytymään hyvin ja korjaamalla hänen käytöstään silloin, kun se ei ole toivotun kaltaista

Suomen sana kuri?

7. JUMALAN TARVE

Uskonnollisilla puheilla on arvoa lapselle vain, jos hänen kokemuksensa kotipiirissä antaa niille sisällön (Canon Lumb)

Koulun ja kodin välinen yhteistyö

- Ole kiinnostunut lapsesi koulunkäynnistä ja harrastuksista
- Ongelmat koulunkäynnissä voivat olla alku muille ongelmille
- Yhteys koulun ja kodin välillä

Erilaisia kasvatustapoja

1. Ei rajoja, ei rakkautta = laiminlyövä kasvatustyyli
2. Ei rajoja, rakkautta = hemmotteleva, lapsijohtoinen, vapaa kasvatustyyli
3. Rajoja, ei rakkautta = kometeleleva, aikuisjohtoinen kasvatustyyli
4. Rajoja, rakkautta = ohjaava, vuorovaikutteinen, lapsilähtöinen kasvatustyyli

I. Ei rajoja, ei rakkautta = laiminlyövä kasvatustyyli

"Vanhempi ei jostakin syystä jaksa tai kykene kantamaan vastuutaan kasvattajana. Hän ei pysty esim. huolehtimaan lapsen perustarpeista kuten nukkumaan menemisestä tai ruoka-ajoista. Vanhempi ei myöskään opeta lapselleen, mikä on elämässä oikein tai väärin tai osoita lapselleen rakkautta."

2. Ei rajoja, rakkautta = hemmotteleva, lapsijohtoinen, vapaa kasvatustyyli

"Lapsi on perheen pomo, joka sanelee tekemiset. Lapsi saa vapauden toimia haluamallaan tavalla. Lapselle ei koskaan esitetä vaatimuksia, vaan toivomuksia, ehdotuksia ja kysymyksiä."

3. Rajoja, ei rakkautta = komenteleva, aikuisjohtoinen kasvatustyyli

"Aikuisen sana on ehdoton laki eikä lapselle ole mitään oikeutta sanoa sitä vastaan. Lapsen kanssa ei keskustella, neuvotella tai sovita asioista, vaan lapsen on toteltava aikuisen sanaa. Sääntöjä tai kieltoja ei selitetä tai perustella. Lapsella ei ole oikeutta osoittaa pettymyksen tai kiukun tunteitaan. Kuri on ankara ja sitä ehkä ylläpidetään rangaistuksilla."

4. Rajoja, rakkautta = ohjaava, vuorovaikutteinen, lapsilähtöinen kasvatustyyli

Tämä kasvatustyyli on näistä neljästä lapsen kannalta paras. Kasvatus on lapsilähtöistä, mutta ei lapsijohtoista. Aikuinen on perillä lapsen kehityksestä ja ottaa sen huomioon asettaessaan lapselle odotuksia ja rajoituksia. Kasvatus perustuu aikuisen auktoriteettiin: aikuinen on vastuussa ja huolehtii lapsen turvallisuudesta ja perustarpeista. Lapsi saa vastuuta kehitysvaiheensa ja kykyjensä mukaan."

LAPSEN KYMMENEN KÄSKYÄ VANHEMMILLEEN

(Tapio Ahokallio)

Ensimmäinen käsky

Minä olen vasta lapsi, sinun kauttasi olen olemassa.
Älä hylkää minua, sillä minulla ei ole muita vanhempia.

Toinen käsky

Älä turhaan moiti minua, sillä mitä enemmän minua moitit,
sitä vähemmän sinun sanasi minulle merkitsevät.

Kolmas käsky

Muista pyhittää aikaa myös minulle, sillä miten käytät aikasi, niin jaat sydämesi, ja jollet minua rakasta, ei minusta koskaan tule ihmistä.

Neljäs käsky

Kunnioita poikaasi ja tytärtäsi, jotta myös hän oppisi kunnioittamaan elämää sekä itsessään että muissa olennoissa.

Viides käsky

Älä tapa tunteitani, ajatuksiani ja yrityksiäni vähättelemällä,
välinpitämättömyydellä, uhkailulla tai pilkkaamalla, sillä minun pienet asiani ovat minulle suuria, etkä sinäkään osannut pienenä kaikkea.

LAPSEN KYMMENEN KÄSKYÄ VANHEMMILLEEN

(Tapio Ahokallio)

Kuudes käsky

Älä tee aviorikosta, sillä minä kärsin siitä eniten.

Seitsemäs käsky

Älä varasta elämäni asettamalla kannettavakseni sinun täyttymättömiä toiveitasi, kaunojasi tai harhojasi, sillä minun on tehtävä omat erehdykseni.

Kahdeksas käsky

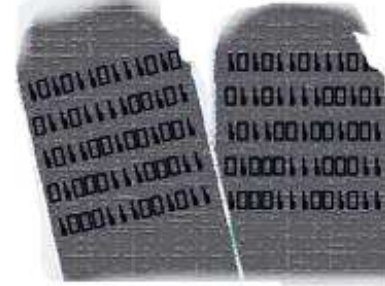
Älä anna väärää todistusta todellisuudesta tyrkyttämällä omaa katsomustasi, sillä minun tulee saada uskoa vaikket sinä uskoisi, toivoa, vaikket sinä toivoisi, sillä varsin pian minä tulen huomaamaan, ettet sinä ole kaikkietävä, eikä se sinun arvoasi vähennä, jos olet antanut minulle mahdollisuuden.

Yhdeksäs käsky

Älä himoitse asioita, jotka eivät ole sen arvoisia, sillä sinun halusi eivät voi olla vaikuttamatta minun elämäni.

Kymmenes käsky

Älä anna minulle kaikkea mitä minä haluan, sillä vapaamielisyytesi on niin usein vain välinpitämättömyyttä, anteliaisuutesi huonoa omaatuntoa, suvaitsevaisuutesi ihanteitten sortumisesta syntyntä voimattomuutta, taipuvaisuutesi laiskuutta, juostavuutesi periaatteettomuutta ja mukavuudenhalua.

MITEN RAKENTAA OMANARVONTUNTOA?

1. Vanhemman asenne itseä kohtaan on perusta, jolle lapsi rakentaa oman käsityksensä itsestään.
2. Anna lapsen autella kodin askareissa – tarpeellisuuden ja omanarvon tunne.
3. Huomaa myös lapsi kun on muita ihmisiä.
4. Anna lapselle oikeus valita ja kunnioita hänen näkemyksiään, milloin vain se on mahdollista.
5. Käytä aikaasi yhdessäoloon (huomion etsintä)
6. Luota lapseen – oman merkityksen ja arvon kasvu

”Lasten hyväksynnän saa, kun luopuu sen tavoittelemisesta. Tämä merkitsee sitä, että ottaa vastuun vanhempana olemisesta.... Kaverina olemisen on liian lähellä olemista, siksi se on itse asiassa lapsen hylkäämistä. Vanhemmuus on aikuiseksi suostumista, sitä ettei tarvitse lastensa hyväksyntää vaan itse tietää kuka on. Tämä mahdollistaa rajojen asettamisen lapsille. Kun lapsille laittaa rajat, he kyllä vastustavat niitä, joskus rajustikin. Mutta rajojen kestäessä he kokevat turvaa ja vakuuttuvat siitä, että heitä rakastetaan. Lapset kunnioittavat vanhempia, jotka laittavat heille rajat ja suostuvat ottamaan vanhemmuudesta vastuun.”

Tommy Hellsten

”Joka hakee kaveruutta lapsiltaan, menettää heidän kunnioituksensa. Lapsi nimittäin tietää, että vanhempien vastuulla on olla nimenomaan vanhempia ja laittaa lapsille turvalliset rajat. Kun vanhemmat pyrkivät miellyttämään lapsiaan olemalla sallivia ja kavereita, he saavatkin osakseen näiden halveksunnan.”

Tommy Hellsten

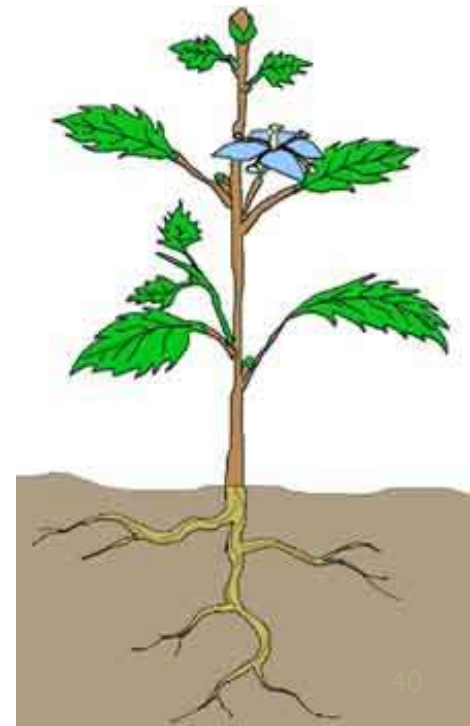
1.Kun.1:6. Hänen isänsä ei koskaan elämässään ollut pahoittanut hänen (*Adonia, Absalom*) mieltään sanomalla: ”Kuinka sinä noin teet?”

”Kasvatuksen tarkoitus on antaa lapselle juuret ja siivet”.

”Lähetän lapseni elämään kuin laivan merelle. Ompelen purjeet, neuvon väylät parhaan taitoni mukaan – mutta tuulille en voi mitään.”

(Saara Kinnunen)

Valta perheissä on siirtynyt vanhemmilta lapsille, sanoo saksalainen lastenpsykiatri Michael Winterhoff

- Nykylapset ovat kurittomia, vastuuttomia ja narsistisia, koska heidän psyykensä on jäänyt pikkulapsen tasolle. Tällaiset lapset ovat vielä aikuisenakin kuin suuria lapsia: he ovat riippuvaisia vanhemmistaan ja heidän elämänhallintansa on nollassa.
- Syy on vanhempien, jotka ovat Winterhoffin mukaan epävarmassa maailmassa liian riippuvaisia lastensa rakkaudesta. Tämä johtaa siihen, että vanhemmat käyttävät lapsiaan emotionaalisesti hyväkseen: he kerjäävät lapsiltaan rakkautta, kohtelevat heitä tasa-arvoisina kumppaneina tai samastuvat lapseensa niin, etteivät voi uskoa tämän tekevän mitään väärin.
- Seuraus on se, että lasten on aikuistuttuaankin vaikea ottaa vastuuta, olla täsmällisiä tai hankkia töitä.
- "Tämä on kulttuurimme tuho", sanoo Winterhoff, joka on julkaissut Saksassa 3 lastenkasvatusta käsittelevää kirjaa.
- Winterhoffin arvion mukaan saksalaislapsista jopa 60–70 % on häiriintyneitä, mutta ongelma koskee koko hyvinvoivaa maailmaa.

